

historisch
genootschap
wormer

torenklanken

nieuwsbrief nummer 10 - april 2008

Woord vooraf door Trees Korver

Komt u ook zo moeilijk uw bed uit? Nadat de klok een uur vooruit is gezet is het weer even wennen. Vroeger werd je als langslaper gewekt door een 'klopperwacht'. Stelt u het zich eens voor: por - por - met een stok in je zij! Zo werden de bakkers te Wormer ruw gewekt! Daar hebben wij nu een wekker voor, met een aantrekkelijk zacht belletje, zodat wij niet al te erg schrikken van het geluid. Over belletjes gesproken, gaat er eentje bij u rinkelen na het lezen van de oproepjes geschreven door Dirk Brouwer? Wij hopen het wel want het is altijd leuk om reacties van u te ontvangen. Natuurlijk willen wij u het tweede deel van de feuilleton Jeugtherinneringen niet onthouden. Verder staat deze nieuwsbrief in het teken van onze 'korte' jaarvergadering op donderdag 15 mei aanstaande in De Wijngaard. Veel leesplezier!

Dochter Tony van bakker Kaskes in 1931 op pad met de bakkerskar.

Woord van het bestuur door Jan Blokker

Tussen alle vrije dagen door houden wij onze jaarvergadering op donderdagavond 15 mei. Overigens ga ik ook deze keer weer mijn uiterste best doen om het officiële gedeelte zo kort mogelijk te houden. Daar kunt u op rekenen!

Daarna gaan we ons bezighouden met de winkels, die in 1924 samen een actie-week organiseerden in de maand december. Er was toen nog geen winkeliersvereniging. We laten u als het even kan fotootjes zien van die winkels en ook advertenties, die de winkeliers plaatsten in het Wormer en Jisper Advertentieblad, zeg maar de voorloper van Aktief. Er zijn fraaie exemplaren bij. Het is ons voornemen om ook Monumentendag in het teken van de vroegere Wormer winkeliers te zetten, want op één avond kun je niet al te veel laten zien.

Intussen is er in de Zaanstreek alweer een nieuwe historische vereniging geboren, namelijk in Assendelft. Ook die club bloeit en groeit en wij wensen ze natuurlijk alle goeds voor de toekomst, al houden we het verleden ook in de gaten.

En ik besluit dit stukje net als altijd met de wens dat er onder onze vierhonderd leden toch nog een paar te vinden zijn, die aan een werkgroepje willen deelnemen en zó de taken van het bestuur helpen verlichten.

Wie weet hier meer van? door Dirk Brouwer

In het Waterlandsarchief te Purmerend vond ik de onderstaande stukjes. Uit de Schuitemakers Purmerender Courant:

23-12-1906 De eendenbond De Eendracht te Wormer en omstreken goedgek. bij kon. besluit van 7 juni 1904 no.59 wenst contractueel te verkopen de eieren van 3 tot 4000 eenden bij de leden van huis te halen of ze franco Purmerend te ontvangen prijsopgaaf voor 9 jan.1907 bij secr. C. Michelenbrink te Wormer

Uit de Nieuwe Noord-Hollandse Courant:

6-5-1960 Ongev. 375 werknemers van Van Gelder Papier namen ondanks herhaalde verzoeken geen vrij te nemen toch vrij op 5 mei, deze protestactie had een ordelijk verloop.

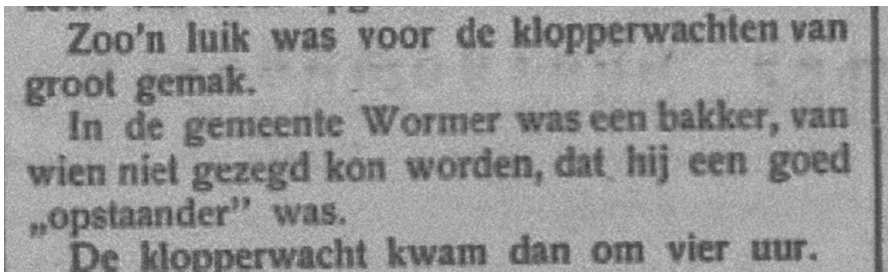
3-6-1960 Te koop 1 paards maaimachine en een partij hooi ruiters 4 poots en 1 h.a gras om te hooien wegens opheffing.

Zandweg 107 Wormer

Wie kent C. Michelenbrink en wat deed hij voor de kost? Hebt u ook vrij genomen als werknemer van Van Gelder Papier op 5 mei 1960 en heeft het u geld gekost? Wie was de bewoner van Zandweg 107?

Weet u iets leuks te vertellen over deze onderwerpen, schrijf het ons dan of mail naar dirk@genootschapwormer.nl.

Uit 'porren' door Trees Korver

Bericht uit *Het Volk* van donderdag 18 mei 1916

De bouw der Zaaansche huizen maakte het mogelijk, een ventilatie-luik in de bedsteden aan te brengen; de huizen werden immers grootendeels van hout opgetrokken. Zoo'n luik was voor de klopperwachten van groot gemak. In de gemeente Wormer was een bakker van wien niet gezegd kon worden dat hij een goed 'opstaander' was. De klopperwacht kwam dan om vier uur. _Klop! klop! klop! _ 'Kom je d'er uit buur, de klok heit al vier uur esloege! 't Is je tijd hoor!' Als hij dan 'n gedempt antwoord ontvangen had, vertrok-ie om z'n overige klanten te 'bedienen'. Wanneer hij op z'n terugtocht den bakkerijschoorsteen nog niet zag rooken, begreep-ie wel dat de bakker nog 'lag'. Dan kwam het ventilatie-luik van pas! Het werd opengeschoven en de bewerking van den bakker begon. De porderstok werd er door gestoken en in een langzaam tempo ontving de bakker de stooten. De porder stond dan, met z'n tong uit den mond, te porren en begeleidde de porren in 'n zelfde langzaam tempo: 'Kom _ je _ d'r _ nou _ oit _ 't is _ nou _ al _ bij _ vijfve _ 't is _ de _ les _ te _ keer _ dat _ ik _ kom _ hoor! De stok werd teruggetrokken en, nadat de porder nog een nabetrachting had gegeven over de weersgesteldheid en de windrichting, trok_ie verder, om de olie- en papierbewerders uit 'Morpheus' armen te verlossen.

Jan R.

Verslag jaarvergadering 15-5-2007

1. Opening

Na een voordracht van Marie Kleij over de Zaanse taal, opent de voorzitter de vergadering met een ferme klap van de 'Somass'-hamer. We hebben nu 260 leden.

Plannen: Braderie, Monumentendag, Genootschapavond, Jaarboek 2007.

2. Verslag Jaarvergadering 2006

Geen opmerkingen. Verslag wordt goedgekeurd.

3. Bestuursverkiezing

A. Trees Korver is aftredend, maar stelt zich herkiesbaar. Zij wordt door de vergadering voor de volgende 4 jaar herkozen.

B. Kascommissie: de heer Jan Zandbergen en mevrouw Anne Heijn controleerden de boeken en bevonden deze akkoord. De penningmeester wordt decharge verleend. De heer Jan Zandbergen stelt zich opnieuw beschikbaar. Mevrouw Anne Heijn treedt af en wordt opgevolgd door de heer Mario Koeman. Nieuw lid: de heer Paul Tjeertes.

4. Jaarcijfers 2006 en begroting 2007

Worden goedgekeurd en vastgesteld.

5. Wijziging huishoudelijk reglement

Voorstel tot aanvulling van het huishoudelijk reglement met de artikelen 2c en 2d wordt aangenomen. Dit betreft het niet verstrekken van een Jaarboek aan leden die geen contributie betalen.

6. Structuur van de vereniging

Voor de werkgroepen hebben zich twee mensen aangemeld als vormgever van *Torenklanken*. We zoeken nog leden die de genootschapavonden kunnen organiseren.

7. Rondvraag

Eén van onze leden meldt dat voor elk lid dat een reis boekt bij Reisburo Apollo onze vereniging € 5,00 ontvangt.

8. Sluiting

Wormer, 18 mei 2007, Corrie de Wit-Steijn (notulist)

Agenda Algemene Ledenvergadering 15 mei 2008

1. Opening

2. Verslag ledenvergadering van 15 mei 2007 (zie elders in deze *Torenklanken*).

3. Bestuursverkiezing

Voorzitter Jan Blokker is reglementair aftredend, hij stelt zich herkiesbaar. Tegenkandidaten dienen zich uiterlijk een week voor de Algemene Ledenvergadering te melden bij het bestuur.

4. Jaarcijfers 2007 en begroting 2008 (zie elders in deze *Torenklanken*) Verslag kascommissie 2007; decharge penningmeester. Benoeming kascommissie 2008/2009.

5. Rondvraag

Korte vragen, het liefst voor de vergadering bij het bestuur schriftelijk in dienen, zodat beantwoording kan worden voorbereid.

6. Sluiting

Avondprogramma jaarvergadering

Het programma van onze avond in de Wijngaard op 15 mei 2008 ziet er als volgt uit:

20:00 uur: Opening van de avond door de voorzitter

20:05 uur: Jaarvergadering (zie de agenda elders in deze *Torenklanken*)

20:20 uur: Interessante diabeelden met commentaar van Jan Vink

20:50 uur: Pauze, waarin u met elkaar onder het genot van koffie of thee van gedachten kunt wisselen, en waarin u zich kunt aanmelden als lid of zich kunt opgeven om ons te helpen bij het reilen en zeilen van uw vereniging.

21:15 uur: Vervolg diabeelden

21:55 uur: Afsluiting door de voorzitter

22:00 uur: Einde

De zaal gaat open om circa 19:30 uur. Koffie of thee in de pauze wordt u verstrekt tegen contante betaling van € 1,00. Het koekje erbij is gratis.

Toeval bestaat niet door Trees Korver

Kort na de oorlog is door reisvereniging Ons Genoegen ook wel De Gouden Ploeg genoemd, een schenking aan de gemeente Asten gedaan. Het Noord-Brabantse Asten ligt onder de plaats Helmond en was in die tijd geadopteerd door Wormer en Jisp. In de oorlog had Asten erg geleden en het lag nagenoeg geheel in puin. Reisvereniging Ons Genoegen bezocht het zwaar getroffen stadje en zij werden onthaald op het gemeentehuis waar zij een gezellige middag hadden. Tijdens dit bezoek overhandigde Ons Genoegen een afbeelding van het Raadhuis van Jisp en een afbeelding van het oude Raadhuis van Wormer.

Jaren later had Pieter Eelman, oud voorlichter van de gemeente Wormerland, toevallig een vergadering met ambtenaren van de gemeente Asten. De cadeautjes van toen werden tijdens deze vergadering besproken. Pieter Eelman kreeg de afbeeldingen van beide raadhuisen mee met de woorden: 'In de plaats van oorsprong komen deze afbeeldingen beter tot hun recht!'

De afbeelding van het Raadhuis te Jisp werd aan de Oudheidkundige Commissie van Jisp gegeven. De prent van het oude Raadhuis te Wormer werd aan de heer D. Zwart geschonken, die sinds 1999 in dit pand woont.

Deze foto hangt in het museum van Jisp. Op de achterkant staat vermeld: 'Aangeboden door de reisvereniging Ons Genoegen Wormer en Jisp.

H. Stam Voorzitter en echtgenoot

J. Rond Penningmeester en echtgenoot

J. Punt Secretaresse en echtgenoot

C. Fontijn en echtgenoot

B. Luijt en echtgenoot

A. Stam en echtgenoot

H. Stam Jz. en echtgenoot

C. Leeuwerink en echtgenoot

W. Stam en echtgenoot

H. Buisman en echtgenoot

K. Stam en echtgenoot

J. Koome en echtgenoot

Jeugdhervormingen uit de jaren dertig (2)

door Dirk Kuijper

We keren terug naar het Zandpad. Zoals al gezegd, wij woonden vlakbij de Viersprong. Met deze naam stond dit kruispunt op een ansichtkaart. Verder woonde halverwege het verlengde Zandpad politieagent De Boer, in het huis waar nu de familie Ammeraal woont. Deze man had een grote hond, namelijk een bouvier, die hij dikwijls meenam als hij door het dorp fietste. Nu had hij wel voor de gewoonte om midden op het kruispunt te gaan staan, fiets aan de hand en de hond zittend naast hem. Als de 'katverdam', zoals zijn bijnaam luidde, daar stond, dan hadden we niet het lef om het kruispunt anders te nemen. Dan fietsten wij helemaal langs de zijanten van het kruispunt, zoveel ontzag hadden we voor het gezag. Dat is nu niet meer voor te stellen.

Winkel Rezée, Nieuweweg

Foto: Waterlands Archief-
WAT002000104

Knikkerkulekie

Voor de deur hadden we een grasberm naar de sloot, gescheiden door een strook harde zwarte modder van de weg. Wij noemden dat Het Prutje. Prima kon je daar knikkeren, 'kulekie pik' bijvoorbeeld. Dat was een kuiltje (kulekie) in de grond en van afstand werden er dan knikkers naar het kulekie gegooid. Óf een afgesproken aantal in één keer, óf knikker voor knikker. Wie er dan de meeste in gooide, had gewonnen en mocht alle knikkers oprapen. Of 'dolken'. Daarbij werden met glazen stuiters gegooid en kreeg je een afgesproken aantal knikkers als je de andere dolk raakte. Of er werd een streep getrokken en van afstand werd óf een afgesproken aantal knikkers in één keer gegooid, óf knikker voor knikker. Wie de meeste knikkers het dichtst bij de streep had, was de winnaar en raapte de knikkers op.

Tikkie

Landje-pik was ook erg favoriet. Een mes werd in de grond gegooid, dusdanig dat het mes staand in de grond kwam. In die moest je dan een streep trekken met het mes. In een afgebakend stuk, kon je zo grond veroveren, maar ook verliezen aan je tegenstander. Het waren altijd spannende spelletjes, en in tegenstelling met de huidige tijd werden de messen nooit misbruikt. Dat kwam gewoon niet in je hoofd op.

Ook stonden er vrij dikke bomen op de rand van het gras, tegen het prutje >

aan. We gebruikten ze bij het 'opschuilertje' spelen, of twee is te veel. Dan liep er een 'tikker' achter een loper aan, die niet getikt mocht worden als je een boom vasthield. Je rende dus op een boom af en degene die de boom vast had, moest maken dat hij weg kwam, want twee was te veel. Als je getikt werd, werd jij de nieuwe loper. Kortom het 'prutje' en de bomen was geliefd speelterrein.

Wegsloot Nieuweweg
Foto: Waterlands Archief
AN03310

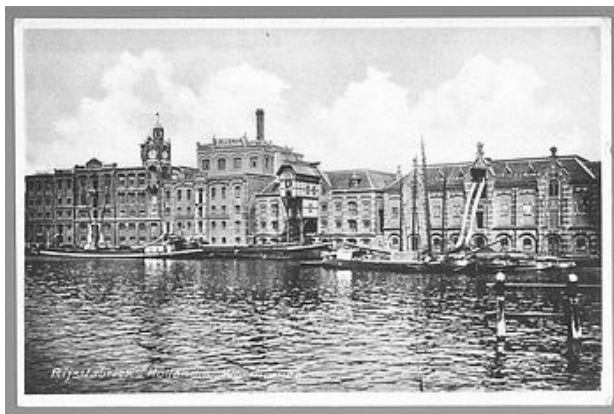
De wegsloot

Uiteraard was ook de sloot geliefd. We hebben er zelfs nog wel gevestigd op 'wijjes'. Zelfgemaakte zeilbootjes laten zeilen. Een bootje gemaakt van een plankje met een stokje als mastje er op. Zeiltjes gefabriceerd van een stukje papier of textiel en stokjes. Of een bootje van een oude klomp gemaakt.

En wat te denken als er ijs lag. We konden voor de deur opstappen en zodra het sterk genoeg was onder het bruggetje van het Overzandpad door. Om het Overzandpad heen, aan de achterkant weer een stukje naar de Nieuweweg, haaks om en achter de Nieuweweg langs tot de Hollandia.

Dat traject hadden we gauw bekeken, dus al rap waren we op de wegsloot van de Zandweg te vinden aan de oostkant van de Nieuweweg. Nu was daar een verbreding in de sloot, een soort kommetje. Dat was ons ijshockeyveld. Waar we ze zo gauw vandaan haalden weet ik niet meer, maar iedere jongen had plotseling een tak met een omgebogen eind er aan en dan had je een hockeystick. De sport was niet zo goed voor je schaatsen. Het vele remmen maakte je schaatsen niet bepaald scherper, of je kwam met volle vaart op het land af, kon niet tijdig meer remmen en rennend met je schaatsen onder, vloog je het land op. Ook al niet zo best voor de schaatsen. Maar je werd er wel behendig van op je schaatsen.

Rijstpellerij Hollandia
Foto: Waterlands Archief
AN03365

Zwieren

Dan waren er natuurlijk de traditionele tochten met de hele familie naar Marken. Pa en moe aan de stok, buitenover half zwierend, wij natuurlijk op gewone rechte schaatsen en waren veel rapper. Dus óf we reden heen en weer, óf wachten tot pa en moe er weer aan kwamen. Purmerend was altijd spannend, moesten de schaatsen af en een stukje lopen, of kon alles over het ijs. Elk jaar als het ijs dik genoeg was, werd deze tocht gemaakt. En we wisten niet beter, elke winter lag er toch ijs. Wat een verschil met nu. Zo eind november of begin december merkten we thuis wanneer het begon te winteren. Op een gegeven dag kwam pa koud en of later thuis. Op de vraag hoe dat kwam klonk het dan: 'We hebben de lampen op de ijsbaan opgehangen.' Dat was het voorteken dat de winter er aan kwam. De toenmalige ijsbaan lag naast het paadje naar Zwembad 'Het Zwet', ongeveer waar nu het parkeerterrein is achter de Rabobank. Ik zie nog op een middag onze toenmalige dokter Roos de baan op stappen met zijn kunstschaatsen onder. Hij glijdt weg, slaat achterover, breekt de val door op zijn handen terecht te komen en breekt zijn pols. Zijn winter was van korte duur.

Onbetrouwbaar

Spannend waren altijd de korte baan wedstrijden. Favorieten waren toen Kobus Fontijn, Piet? Meijer zoon van boer Meijer, tegenover de speeltuin wonend. Gertjan Mol, zoon van kapper Mol kon er ook wat van. Ook schoonrijden werd er beoefend en er werden ook wedstrijden in gehouden. Wat een fantastische tijd was het toch.

Maar het kon ook riskant zijn. Ik zou eens met Pa naar Jisp gaan over het Zwet, maar de sloot uitkomend naast het toenmalige zwembad, ving ome Jan Kuijper, de broer van mijn vader en inderdaad de badmeester voor en in de oorlog, ons op. Hij waarschuwde ons niet het Zwet op te gaan, want het was >

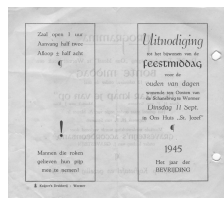

Badmeester
Jan Kuijper van
zwembad Het
Zwet geeft
instructie op de
duikplank.
Foto: Waterlands
Archief
WAT002000586

nog niet betrouwbaar. Dus onverrichter zake weer naar huis, naar de slootjes. Hoe waar was de waarschuwing, want zes leden van de familie Kaskes waren hand in hand aan het zwieren, ondanks het zwakke ijs en zakten erdoor. Enkele daarvan raakten zelfs onder het ijs. Ome Jan bedacht zich geen moment en slaagde er in om met veel moeite ze alle zes weer op het ijs te krijgen. Ik hoor hem nog zeggen: 'Als het me weer gebeurt, doe ik eerst mijn schaatsen af.'

Schenken door Trees Korver

- Via Brenda Veen-de Dood van haar oma E. de Dood-de Bruijn diverse krantenknipsels en een schoolfoto van een klas uit Wijdewormer rond 1907.
- Via Piet Lebert van Egge Roos een jubileumuitgave *Brassband Eensgezindheid Wormer 75 jaar*.
- Van T.Bruijn-Mol diverse foto's van Wormer en Jisp.
- Van Wim Wezel technische tekeningen van zwembad Het Zwet, kranten, een boekje over bevrijdingsfeesten, kranten over Van Gelder Zonen, een kwartierstaat van de familie Wezel, zes schoolfoto's van school Oost, periode 1923 tot 1940 en een zelf-gemaakt boekje getiteld *Rondje Wormer*.
- Van Jan Koelemeijer twee multomappen met documentatie en krantenknipsels vanaf 22 juni 1929 over de Ouden van Dagen uitstapjes. (foto)

Geschonken spullen zullen wij goed bewaren, beheren en eventueel gebruiken. Hartelijk dank voor uw giften.

Jaarcijfers 2007 door Bert Vreeswijk

Ik verzoek alle leden die de **contributie** van 2008 nog niet hebben betaald dit alsnog zo spoedig mogelijk te doen. Onderstaand treft u de jaarcijfers 2007 en de begroting 2008 van onze vereniging aan. Leden die nadere informatie omtrent deze cijfers wensen, kunnen contact met mij opnemen: 075-642 43 07.

	<u>BEGROTING 2007</u>	<u>EXPLOITATIE 2007</u>	<u>BEGROTING 2008</u>
<u>BATEN</u>			
Contributies	5.250	5.640	6.750
Subsidies	7.125	5.625	4.000
Donaties	250	868	200
Opbrengst jaarboeken	2.000	2.368	2.500
Opbrengst overige artikelen	500	580	300
Rente bank	0	150	150
	<u>15.125</u>	<u>15.231</u>	<u>13.900</u>
<u>LASTEN</u>			
Kosten Jaarboek	9.000	7.989	8.500
Kosten overige artikelen	1.000	0	500
Kosten verenigingsblad	1.000	475	1.300
Bestuurskosten	375	252	450
Kosten evenementen en voorlichting	750	605	750
Contributies, drukwerk, kantoorben.	500	420	600
Publiciteit-ledenwerving	750	0	1.200
Bankkosten	150	155	250
Portikosten	100	268	350
Afschrijving inventaris	1.500	882	0
	<u>15.125</u>	<u>11.046</u>	<u>13.900</u>
<u>EXPLOITATIERESULTAAT</u>	0	<u>4.185</u>	0
BALANS PER 31 DECEMBER 2007			
<u>ACTIVA</u>		<u>PASSIVA</u>	
Inventaris	0	Verenigingsvermogen per 1 januari	1.889
Rabobank rekening courant	419	Exploitatieresultaat	4.185
Rabobank spaarrekening	5.200	Naar voorziening volgende jaren	- 3.889
		Van voorziening Jaarboek 2008	- 1.185
Voorraad jaarboeken	1.550	Verenigingsvermogen per 31 december	1.000
Te ontvangen contributies	75	Voorziening Jaarboek volgende jaren	6.259
Overige te ontvangen posten	150	Vooruitontvangen contributies	75
		Te betalen posten	60
	<u>7.394</u>		<u>7.394</u>

Agenda 2008 door Trees Korver

- **Donderdag 15 mei - 20.00 uur**
Jaarvergadering
Een interessante lezing met lichtbeelden in De Wijngaard,
Dorpsstraat 134a in Wormer. Zaal open om 19.30 uur.
Zaterdag 13 september - 10.00 uur
Monumentendag
Expositie op een nog nader te bepalen locatie in Wormerland.
- **Donderdag 13 november - 20.00 uur**
Genootschapavond
Uitreiking van het Jaarboek 2008 in De Wijngaard,
Dorpsstraat 134a in Wormer. Zaal open om 19.30 uur.

Alle bijeenkomsten zijn gratis voor iedereen toegankelijk.

Gaat u verhuizen? Of kunnen wij u voortaan bereiken via een ander e-mailadres? Laat het ons weten! U kunt ons op twee manieren op de hoogte stellen van een wijziging in uw (adres)gegevens.

Schriftelijk: Historisch Genootschap Wormer, p/a Merckenrif 185,
1531 MP Wormer. E-mail: post@genootschapwormer.nl

colofon

Torenklanken is een kwartaaluitgave
van het Historisch Genootschap Wormer.

Een extra exemplaar van *Torenklanken*
is te verkrijgen voor € 1,00.

Coördinatie nieuwsbrief: Trees Korver

Historisch Genootschap Wormer
p/a Merckenrif 185, 1531 MP Wormer

Opgericht: 14 december 2005

KvK-nummer: 34242956

Rabobank: 1145.40.179

Tel.: 075 - 642 3798

E-mail: post@genootschapwormer.nl

Website: www.genootschapwormer.nl

Bestuur

Jan Blokker, voorzitter

Trees Korver, secretaris

Bert Vreeswijk, penningmeester

Nico Koelemeijer, bestuurslid

Frank Tjeertes, bestuurslid